

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

X Міжнародної молодіжної
науково-практичної інтернет-конференції

(м. Полтава, 28 листопада 2024 року)

**Полтава
2025**

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**X Міжнародної молодіжної
науково-практичної інтернет-конференції**

(м. Полтава, 28 листопада 2024 року)

**Полтава
ПУЕТ
2025**

КОМУНІКАТИВНІ НЕВДАЧІ, СПРИЧИНЕНІ НЕВЕРБАЛЬНИМИ ЧИННИКАМИ

*О. В. Дубцова, канд. філол. наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу
Харківський національний економічний університет імені
Семена Кузнеця*

1. У роботі виявлено й описано комунікативні невдачі, спричинені невербальними чинниками в межах інтерсуб'єктивної парадигми.

2. Дослідження явища комунікативної невдачі з позиції інтерсуб'єктивної моделі комунікації дозволяє зазирнути вглиб цього явища, розкривши його першопричину. Новий погляд на процес смислотворення в живій, динамічній комунікації, який не обмежується лише раціональним мисленням і оперуванням репрезентаціями, втіленими конвенційними мовними знаками, дає можливість врахувати інтенційні і афективні стани комунікантів, їх міміку і жести, мову тіла, які слугують природними перцептивними стимулами, наповненими комунікативними смислами, що підлягають інтерпретації.

3. Інтерсуб'єктивний акт комунікації тлумачиться як «інтеракція, що включає мінімум два вербальних/невербальних висловлення (ініціальне і респонсивне), занурених у складно організований динамічний контекст психічного досвіду, «спільного» для комунікантів, які фокусують увагу на одному і тому самому висловленні як перцептивному стимулові», що «запускає паралельні усвідомлювані/неусвідомлювані інференційні процеси, що включають когніцію, волевиявлення й афект в ініціацію мотивованої, цілеспрямованої комунікативної і/або (миттєвої або відкладеної) соціальної дії» [2, с. 51].

4. Комунікативна невдача визначається як нездатність суб'єктів інтеракції вивести інференцію або виведення хибної інференції в межах інтерсуб'єктивного акту. Інференція є водночас «природний емергентний продукт усвідомлюваної/неусвідомлюваної взаємодії волі, когніції й афекту в ініціації комунікативної і/чи соціальної дії» та «інструмент виявлення цієї ключової

структури психічного досвіду людини у процесі когнітивного лінгвістичного аналізу комунікації» [2, с. 51].

5. Інференційний аналіз, застосований у дослідженні, надає інструментарій для відтворення інференційних процесів комунікантів та уможливорює врахування не лише когнітивного досвіду комунікантів, який є основою смислотворення, а також перцептивних, афективних та волевиявних аспектів взаємодії, які визначають мотиви вербальної та/або невербальної поведінки комунікантів.

6. Випадки комунікативних невдач, що підлягають інференційному аналізу, відібрані з американського кінодискурсу, представленого жанром ситуаційної комедії, який моделює живе спілкування.

7. У межах фізичного та ментального досвіду учасників інтерсуб'єктного акту розрізняємо лінгвальні (вербальні висловлювання) та екстралінгвальні (невербальна поведінка учасників і контекст інтерсуб'єктного акту) перцептивні стимули. При оцінці ментального досвіду комунікантів приймаємо до уваги не лише знання, активовані вербальною та/або невербальною дією, а також мотивацію учасників інтерсуб'єктного акту, яка визначається їхніми інтересами, бажаннями, потребами та почуттями.

8. Невербальна поведінка є такою ж комунікативно значущою як і вербальна, відтак заслуговує на окрему увагу.

9. Як свідчать результати інференційного аналізу, комунікативні невдачі, спричинені невербальними чинниками, представлені інтерсуб'єктними актами, в межах яких комуніканти або не можуть вивести інференцію або виводять хибну інференцію як наслідок неусвідомлення або хибного усвідомлення справжніх мотивів дій ІНШОГО, які визначаються його інтересами, бажаннями, потребами та почуттями. Не маючи достатньо інформації для виявлення мотивів адресанта в межах інтерсуб'єктного акту, адресат може удаватись до стереотипів або атрибуції (за Ф. Хайдером [1]) як найпростішого, шаблонного, вже перевіреного способу інтерпретації, який нав'язує індивіду певні очікування щодо інтерпретації комунікативної поведінки ІНШОГО.

Список використаних джерел

1. Heider, F. (1958). *The psychology of interpersonal relations*. Kansas, USA : John Wiley & Sons, Inc. 322 p.
2. Martynyuk A. «Now that the magic is gone» or toward cognitive analysis of verbal/co-verbal communication. *Cognition, communication, discourse*. 2017. № 15. P. 51–72.

ПЛЮСИ ТА МІНУСИ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗІ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ

А. Іванова-Попіль, спеціальність Менеджмент, група М-210
О. А. Мацера, старший викладач
Вінницький торговельно-економічний інститут Державного
торговельно-економічного університету

На сьогоднішній день кожна галузь науки і суспільного життя існує у тісному зв'язку із машинами або так званими роботами. Роль штучного інтелекту останнім часом помітно зросла. ШІ став актуальним у багатьох сферах та галузях.

На думку фахівців, штучний інтелект ефективний і у вивченні іноземних мов – зокрема, в онлайн-методиках. На його основі розробляють і застосунки, і повноцінні мовні платформи, що створює більше можливостей як для студентів, так і для викладачів.

Довгий час вивчення додаткової мови було складним завданням для тих, хто прагне її опанувати. Проте останні технологічні інновації, особливо у сфері штучного інтелекту, відкрили нові перспективи. У процесі вивчення другої мови активно застосовується розмовний штучний інтелект, що значно змінює роль викладача у комунікації зі студентами. Такі інструменти, як чат-боти та віртуальні репетитори, забезпечують швидку допомогу у виконанні домашніх завдань та написанні письмових робіт, акцентуючи самостійне опрацювання матеріалу. Це може призвести до поверхневого засвоєння знань. Дані методи є новаторськими у навчальному процесі. Завдяки алгоритмам обробки природної мови та машинного навчання, такі рішення надають миттєву і персоналізовану підтримку, допомагаючи студентам у вивченні дисциплін [1].

Дослідження показує, що чат-боти корисні для розвитку словникового запасу, граматики та інших мовних навичок,